

Pro Patria

Toneelspel in één bedrijf

door

GEORGE BRUYNZEELS

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **PRO PATRIA** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **GEORGE BRUYNZEELS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1998 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **4** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

'Al beweren vijftig miljoen mensen
een dwaasheid
dan blijft het nóg
een dwaasheid'

Vergilius

PERSONEN:

HEINRICH - Een verblinde witte haan

HOLGER - Een niet verblinde witte haan

MILOS - Een bruine haan

DUNJA - Een bruine hen

Heinrich en Holger zitten in kleermakerszit vóór hun hok. Ze spelen een spelletje schaak.

HOLGER: Mat!! Mat!! Je staat al wéér mat!!

HEINRICH: Barst!!

HOLGER: Vijf keer gespeeld en vijf keer gewonnen!! Dit is een historische dag!

HEINRICH: Wat me vooral razend maakt is het feit, dat het me zelfs niet vergund is een domme soepkip op z'n nummer te zetten!

HOLGER: Zeg eens even....

HEINRICH: Want laten we wèl wezen, jij mag dan ook tot het blanke ras behoren, vergeleken met mij ben je een armzalige soepkip.

HOLGER: Jij moet niet zo hoog van de toren blazen!

HEINRICH: Ach, wat heeft het allemaal voor zin! Mijn bestaanszekerheid is toch al naar de bliksem!

HOLGER: Waar heb jij het over?

HEINRICH: Kijk hoe we er voor staan! Is het niet om te huilen? Is het een wonder dat ik ernstig begin te twifelen aan de zin van dit miezerig bestaan?

HOLGER: Premier Haan zegt dat we onze kop niet moeten buigen voor de economische recessie.

HEINRICH: Prietpraat!! Dom, inhoudsloos gekakel!! Wanneer hebben we voor 't laatst een behoorlijke partij eieren verkocht?

HOLGER: Er komen betere tijden.

HEINRICH: Oh ja?? Wanneer?

HOLGER: Premier Haan zegt.....

HEINRICH: (*terzijde*) Ik word nog eens gek van die vervloekte volgzaamheid! (*tot Holger*) Premier Haan is een politicus! Hij moet de moed erin houden én hij moet zijn falend beleid camoufleren. Nee, ik zeg je, we hebben er nog nooit zó beroerd voorgestaan als nu!

HOLGER: Het gaat overal slecht. Niet alleen hier. Dacht jij dat het in de buitenlandse hokken beter ging?

HEINRICH: Ik leef hier!! Niet overal! Kijk, ik ben altijd een reële haan geweest. Op de middelbare school stond ik bekend als een haan met een meer dan middelmatig verstand en met een heel reële kijk op de wereld. Waar of niet?

HOLGER: Eh... ja...

HEINRICH: Juist! Ik heb nooit beweerd dat ons kapitalistisch systeem in alle opzichten ideaal is. Ik ben bepaald niet blind voor haar zwakke punten. Maar ik heb mijn ogen nooit gesloten voor de realiteit! En daarom heb ik me altijd met hart en ziel gewijd aan de verhoging van de industriële productiviteit. Want dàt en dàt

alleen bepaalt de waarde van het individu voor de samenleving! Heb ik gelijk?

HOLGER: Nou...

HEINRICH: Ik ben blij dat je het helemaal met me eens bent. Kom aan mijn borst. (*omhelst hem*) En nog iets. Ik heb me altijd hartstochtelijk ingezet voor kwaliteitsverbetering. Ik verafschuw middelmatigheid, dat had ik als kuiken al. Alleen de beste, de allerbeste hennen keurde ik de eer waardig voor mij te mogen leggen! Waar of niet?

HOLGER: Nou ja...

HEINRICH: Ik weet wat je zeggen wilt. Inderdaad, niet voor niets zijn de eieren uit mijn hok herhaaldelijk bekroond op internationale beurzen. De concurrentie bood me fabelachtige sommen om achter het fabricageproces te komen. Ik had in weelde kunnen baden! Klopt het?

HOLGER: Eh...

HEINRICH: Precies! En wat deed ik? Stopte ik al die miljoenen achteloos in mijn zak? Kocht ik een luxe hok vlak over de grens? Nee, mijnheertje, ik niet! Ten alle tijde heb ik de economische belangen van mijn vaderhok laten prevaleren! En waarom deed ik dat?

HOLGER: Nou... misschien om...

HEINRICH: Juist!! Omdat ik mijn vaderhok meer liefheb dan mijn eigen leven! (*pauze*) In alle rust en bescheidenheid mijn bijdrage leveren aan de grootheid van het vaderhok is altijd de enige zin van mijn bestaan geweest.

HOLGER: (*ironie*) Indrukwekkend!

HEINRICH: Dàt kun je wel zeggen, ja! En wat heeft deze ongeëvenaarde vaderhokliefde, dit zeldzame staaltje van grenzeloze onbaatzuchtigheid me opgeleverd?? Nou?? (*Holger haalt de schouders op*) Ik zal het je zeggen. GEEN MOER!!! Bittere armoë op m'n oude dag!! Machteloos moet ik toezien hoe ons geliefde vaderhok wordt overspoeld door... ik krijg het nauwelijks over m'n snavel... door BRUINE eieren uit de derde wereld!! BRUINE EIEREN!!! Neem me niet kwalijk... het wordt me te machtig... (*wendt zich snikkend af*) Vergeef me, een ogenblik ben ik zwak geweest. Zo zie je, dat zelfs de sterkste geesten soms door wanhoop worden aangegrepen...

HOLGER: Die bruine eieren zijn veel goedkoper.

HEINRICH: (*kijkt hem verbaasd aan*) Maar wààrom?? Wil je me dàt eens vertellen?

HOLGER: Omdat...

HEINRICH: Precies! Omdat die vervloekte bruine hennen leggen voor een loontje waar geen fatsoenlijke blanke hen voor van haar stok komt!!

HOLGER: Dat is economie. Hoe lager de lonen, hoe lager de kosten, hoe lager de prijzen.

HEINRICH: Mag ik U hartelijk danken, professor Soepkip, voor dit belangwekkende college in economische wetmatigheden?

HOLGER: (*laconiek*) Graag gedaan.

HEINRICH: En het fabricageproces? Hoe zijn ze dààr aan gekomen??

HOLGER: Eh... de vakbladen?

HEINRICH: De vakbladen!! Nee, rund! Wij -het superieure blanke ras- moesten zo nodig onze kennis, ons vernuft, onze know-how aan die bruine profiteurs overdragen!! Is 't niet om uit je vel te springen!!

HOLGER: Maar is de rijke niet moreel verplicht zijn bezit met de arme te delen?

HEINRICH: Hou me vast!! Ik heb het niet over moraal!! Ik heb het over economie!! Wie maalt er om moraal als er geld op het spel staat? Nee, die belachelijke ontwikkelingshulp, dat kreupele stokpaardje van wereldvreemde dwazen, kost ons nu de kop!

HOLGER: Je overdrijft. Bovendien, ontwikkelingshulp moet de arme hokken in staat stellen zich onafhankelijk van de rijke te maken.

HEINRICH: Ik hoor niet goed! Dit kan niet waar zijn! Ben jij dan blind?? Zie jij niet dat die... die... bruine onderkruipers zich zó sterk ontwikkeld hebben, dat ze ons nu overvleugelen?? Jij moet nodig over moraal praten!

HOLGER: Wat bedoel je?

HEINRICH: Vind jij het getuigen van een hoogstaande moraal, dat die bruinen hun weldoeners van gisteren vandaag het mes op de keel zetten?

HOLGER: Nou, nou...

HEINRICH: Bruine eieren..... zo ver het oog reikt! En wij kunnen op een houtje bijten!

HOLGER: Misschien zijn die bruine hanen wel slimmer dan wij.

HEINRICH: Slimmer?? Immoreler, zul je bedoelen! Weet je wat het met jou is? Jij hebt geen greintje visie!

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto